

Training ALEA – Sesiune 1 din 3

Planificare energetică durabilă și adaptarea la schimbări climatice

Martie 2023

Rolul proiectului CEESEU (Horizon 2020)

Horizon 2020
European Union Funding
for Research & Innovation

Perioadă derulare proiect:
1 noiembrie 2020 - 31 octombrie 2023

Coordonator proiect: ut.ee/en
Universitatea din Tartu (Estonia)

UNIVERSITY OF TARTU

- Scopul principal al proiectului CEESEU este acela de a consolida capacitatea autorităților publice din Europa Centrală și de Est să elaboreze planuri de acțiune pentru energie durabilă și climă (PAEDC) care promovează o eficiență energetică crescută, energie durabilă, emisii reduse de carbon și adaptabilitate îmbunătățită la schimbările climatice, ajutând regiunile să contribuie la îndeplinirea obiectivelor UE privind energia durabilă și clima.
- Motivele pentru care municipalitățile din Europa Centrală și de Est sunt în urma omologilor lor din Vestul Europei ar fi printre altele lipsa de conștientizare pentru procesul de planificare, lipsa expertizei, capacității și necesitatea accesului la resurse și strategii de informare sau schimbări procedurale ale actorilor la nivelul UE, precum Convenția primarilor (CoM), care vor aborda mai bine unicitatea contextelor din Europa Centrală și de Est.

Obiectivele proiectului CEESEU (Horizon 2020)

- Va crea materiale de instruire și va instrui administratorii publici locali din Europa Centrală și de Est pentru dezvoltarea și implementarea PAEDC-urilor, luând în considerare contextele specifice comunităților din Europa Centrală și de Est
- Va îndruma municipalitățile din Europa Centrală și de Est în implicarea părților interesate pentru realizarea unei guvernante pe mai multe niveluri legate de PAEDC-uri
- Va îndruma municipalitățile din Europa Centrală și de Est în finanțarea și implementarea acțiunilor PAEDC
- Va îmbunătăți angajamentului între administratorii publici din Europa Centrală și de Est și UE
- Va oferi asistență CoM și altor actori din UE cu privire la modalitățile de a dezvolta și implementa PAEDC-urile
- Durata proiectului: **3 ani** (începând din 1.11.2020)

Beneficiile CEESEU pentru orașul tău

Sprijin furnizat de ALEA – partener național CEESEU:

- va organiza mai multe **sesiuni de instruire** pentru personalul desemnat de la nivel local privind dezvoltarea și implementarea Planurilor de Acțiune privind Energia Durabilă și Clima (PAEDC)
- va asigura **înscrierea AL** în noua platformă online a Convenției Primarilor
- va sprijini **creșterea capacității** primăriei pentru planificare/implementare de măsuri în domeniul energiei durabile și adaptării la schimbările climatice
- va susține **elaborarea PAEDC** și **monitorizarea** acestuia, precum și încărcarea pe platforma Convenției a datelor aferente, utilizând observatorul energetic **ANERGO** pentru procesarea datelor energetice și climatologice de la nivel local
- va furniza soluții pentru **finanțarea și implementarea acțiunilor PAEDC**
- **va armoniza politicile și viziunea AL** în acord cu viziunea Uniunii Europene din domeniile energiei durabile și adaptării la schimbări climatice

Ce este Convenția Primarilor privind Clima și Energia?

- „**Convenția Primarilor privind Clima și Energia**” este cea mai largă inițiativă europeană a autorităților locale (în prezent peste 10.000 de semnatar, cu mai mult de 320 mil. de locuitori) din toată Europa, pentru reducerea poluării (în termenii cantității de emisii de CO₂ datorate consumului/producerii de energie) pe teritoriul fiecărei AL semnatar cu **40%** până în **2030; până în 2050 ținta este obținerea neutralității față de emisiile de CO2.**

<https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/home>

- AL semnatar trebuie să elaboreze și să aprobe în **Consiliul Local**, în interval de **doi ani** de la semnarea Convenției, un Plan de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă - PAEDC, care să cuprindă un set de măsuri pentru reducerea consumurilor de energie/ emisiilor de CO₂ aferente, în toate domeniile mediului urban, la nivel local; de asemenea, va fi stabilit un plan de atenuare al efectelor schimbărilor climatice deja manifeste pe plan local.

ALEA în Convenția Primarilor

- ALEA este începând cu anul **2014** Agenție de Energie Suporter al semnatarilor Convenției Primarilor (CoM).
- În prezent ALEA susține tehnic peste 15 autorități locale din România în demersurile acestora de a-și realiza și actualiza Planurile de Acțiune pentru Energie durabilă și Climă sau a rapoartelor de monitorizare.
- Printre autoritățile locale sprijinite anterior de ALEA amintim: **Mun. Alba Iulia, Mun. Târgu Mureș, Mun. Sebeș, Orașul Zlatna și Mun. Botoșani**. Lista completă de municipalități sprijinite de ALEA este disponibilă pe site-ul Convenției Primarilor:
<https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/supporter/11376>
- Succesul realizării obiectivelor Convenției de către semnatarii sprijiniți de ALEA depinde în mare măsură de capacitatea de colectare a datelor energetice pe sectoare de consum, la nivel local.
- ALEA colaborează strâns în susținerea semnatarelor CoM din Regiunea de Dezvoltare Centru cu CJ Alba și ADR Centru, singurele instituții care și-au asumat rolul de Coordonator Teritorial al Convenției Primarilor din România.

ALEA va juca rolul de hub național și expert național în România pentru LIFE-EUCF în perioada 2023 - 2026. Informații detaliate despre oportunitățile de finanțare pentru municipalități vor fi încărcate pe www.alea.ro în perioada următoare.

Proiectul LIFE-EUCF este co-finanțat prin Programul LIFE al Uniunii Europene

Detalii modul Training ALEA și calendarul sesiunilor

- Sesiunea 1 din 3: **Rolul planificării energetice la nivel local. Armonizarea PAEDC cu PIEE**
(03.03.2023, online, Microsoft Teams)
- Sesiunea 2 din 3: **Date energetice și indicatori necesari pentru PAEDC/PIEE**
(06.04.2023, format fizic, Alba Iulia)
- Sesiunea 3 din 3: **Măsuri în domeniul energiei durabile și adaptării la schimbări climatice la nivel local** *(11.05.2023, online, Microsoft Teams)*
- Completare chestionar auto-evaluare (fiecare participant la training):
chestionarul va fi utilizat și pentru identificarea nominală a participanților!
- În urma participării dvs. **la toate cele 3 sesiuni de training**, veți primi din partea ALEA un certificat de recunoaștere a participării la modulul de training în domeniul planificării energetice durabile și adaptării la schimbări climatice. Detalii pe alea.ro/training

Rolul planificării energetice la nivel local. Resurse necesare. (1/2)

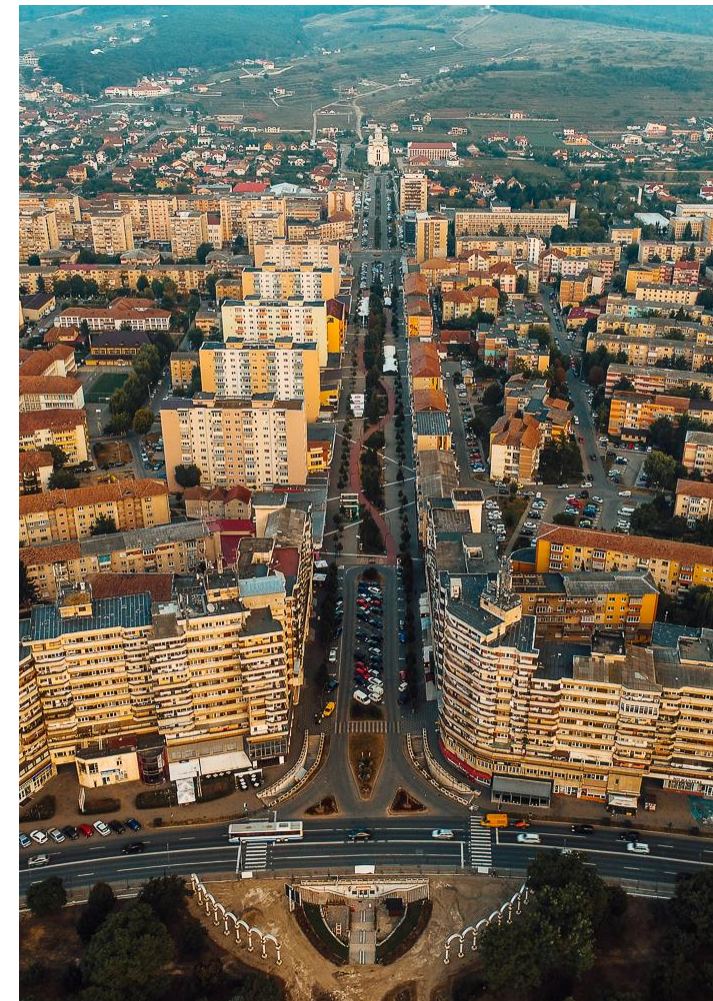
- Planificarea energetică la nivelul unei municipalități vizează în primul rând optimizarea consumurilor existente în scopul creșterii sustenabilității energetice:
- Reducerea consumului de energie => reducerea costurilor
- Creșterea gradului de independență energetică prin utilizarea energiei din surse regenerabile la nivel local
- Creșterea gradului de securitate energetică prin interconectarea sectoarelor (cuplare sectorială) creând posibilitatea de a utiliza energia electrică pentru încălzirea clădirilor sau în transportul local
- Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Rolul planificării energetice la nivel local. Resurse necesare. (2/2)

- Planificarea energetică la nivelul localităților implică utilizarea de resurse din mai multe domenii:
- Baze de date energetice în principalele sectoare de la nivel local
- Personal specializat în domeniul energetic (compartiment energetic) care să cunoască inclusiv indicatori de performanță a echipamentelor
- Cadru de management energetic în funcție de mărimea localității (conform legii 121/2014)
- Eficientizarea procesului de identificare, aprobare și implementare a proiectelor în domeniul energiei durabile de la nivel local

Atribuții ale responsabilului tehnic de la nivelul municipialității cu rol în elaborarea PAEDC și PİEE

- Utilizează șabloane care definesc tipurile de date necesare pentru întocmirea și monitorizarea consumurilor energetice
- Transmite periodic solicitări de date către departamentele primăriei, distribuitorilor de energie sau altor furnizori de date
- Integrează datele primite sub forma unor rapoarte la nivelul unui an calendaristic, conform șabloanelor BEI/MEI
- Urmărește intervalele de timp necesare pentru transmiterea solicitărilor, respectiv pentru primirea și integrarea datelor
- Urmărește evoluția în timp a consumurilor energetice în sectoarele prioritare de la nivel local, în special acolo unde sunt în curs de implementare măsuri pentru reducerea consumurilor de energie și pune la dispoziția autorității locale aceste date
- Face propuneri de măsuri pentru atingerea obiectivelor locale

Prevederi legale în domeniul planificării energetice la nivel local

❖ **Pentru administrațiile locale având peste 5.000 de locuitori (Legea 121/2014 actualizată):**

*(20) Autoritățile administrației publice locale din localitățile cu o populație mai mare de **5.000** de locuitori au obligația să întocmească programe de îmbunătățire a eficienței energetice în care includ măsuri pe termen scurt și măsuri pe termen de 3-6 ani, cu respectarea prevederilor art. 6 alin. (14) lit. a) și b)*

a) să adopte un plan de eficiență energetică, de sine stătător sau ca parte a unui plan general privind clima sau mediul, care să conțină obiective și acțiuni specifice privind economia de energie și eficiența energetică. În vederea respectării rolului de exemplu al clădirilor administrației publice centrale prevăzut la alin. (1), (9) și (11);

b) să pună în aplicare un sistem de gestionare a energiei, inclusiv audituri energetice, ca parte din punerea în aplicare a planului prevăzut la lit. a);

Prevederi legale în domeniul planificării energetice la nivel local

❖ **Pentru administrațiile locale având peste 20.000 de locuitori (Legea 121/2014 actualizată):**

Art. 9 (21) *Autoritățile administrației publice locale din localitățile cu o populație mai mare de 20.000 de locuitori au obligația:*

a) să întocmească programe de îmbunătățire a eficienței energetice în care includ măsuri pe termen scurt și măsuri pe termen de 3-6 ani, cu respectarea prevederilor art. 6 alin. (14) lit. a) și b);

b) să numească un manager energetic, atestat conform legislației în vigoare, sau să încheie un contract de management energetic cu o persoană fizică autorizată, atestată în condițiile legii, sau cu o persoană juridică prestatoare de servicii energetice agreeată în condițiile legii.

Prevederi legale în domeniul planificării energetice la nivel local

❖ Pentru administrațiile locale având peste 5.000 de locuitori și pentru cele având peste 20.000 de locuitori (Legea 121/2014 actualizată):

Art. 9 (22) *Programele de îmbunătățire a eficienței energetice prevăzute la alin. (20) și alin. (21) lit. a) se elaborează în conformitate cu modelul aprobat de Direcția eficiență energetică din cadrul Ministerului Energiei și se transmit acestuia până la 30 septembrie a anului în care au fost elaborate, cu excepția celor transmise până în anul 2020 inclusiv, care se elaborează în forma aprobată de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei și sunt urmate de raportări anuale cu privire la măsurile implementate și reducerile de consumuri finale de energie obținute în anul precedent.*

Pagina Eficiență Energetică – Ministerul energiei: <https://energie.gov.ro/eficienta-energetica/>

Prevederi legale în domeniul planificării energetice la nivel local

❖ **Sanctiuni pentru administrațiile locale având peste 5.000 de locuitori și pentru cele având peste 20.000 de locuitori (Legea 121/2014 actualizată):**

Art. 18 (1) *Constituie contravenții următoarele ... fapte: lit. t) nerespectarea de către autoritățile administrației publice locale a prevederilor art. 9 alin. (20) și (21).*

(2) *Contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează după cum urmează:
k) contravenția prevăzută la alin. (1) lit. t), cu amendă de la 15.000 lei la 30.000 lei.*

Procesul de aderare la obiectivele pentru anul 2050 ale Convenției Primarilor privind Clima și Energia

PASUL 1: Aderarea oficială a municipității

- Accesarea noului website al Convenției:
<https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/join/signatory>
- Descărcarea **scrisorii de angajament** și semnarea acesteia de către primar.
Semnarea poate fi realizată și electronic cu o semnătură calificată valabilă la data aderării. Angajamentul actual este disponibil pentru anul 2050. Nu mai sunt incluse ținte minime de reducere a emisiilor, obiectivul general fiind neutralitatea (100% consum de energie la nivel local din surse regenerabile)
- Încărcarea/actualizarea datelor de identificare și a contactelor municipității împreună cu scrisoarea de angajament semnată în conformitate cu informațiile solicitate
- *Există posibilitatea aderării la Convenția Primarilor a unui grup de două sau mai multe municipități prin semnarea unei scrisori de angajament comune*

Procesul de aderare la obiectivele pentru 2050 a Convenției Primarilor privind Clima și Energia

PASUL 2 Demararea „Procesului PAEDC”: (1/2)

- ✓ Constituirea unui Grup de Lucru (GL) la nivel local pentru elaborarea PAEDC
- ✓ Contactarea de către autoritatea locală a stakeholderilor (organizații) relevanți în procesul Convenției Primarilor privind Clima și Energia, în vederea informării oficiale a acestora cu privire la elaborarea PAEDC
- ✓ Participarea reprezentanților GL la întâlnirile de lucru/cursuri
- ✓ Colectarea de date energetice și date conexe acestora de la nivel local, în vederea elaborării inventarelor de consumuri și emisii de CO₂ (ALEA va furniza modele de adrese pentru a fi preluate de autoritatea locală și adaptate și transmise către furnizorii de date, respectiv distribuitorii de energie relevanți pentru teritoriul autorității locale)

Procesul de aderare la obiectivele pentru 2050 a Convenției Primarilor privind Clima și Energia

PASUL 2 Demararea „Procesului PAEDC”: (2/2)

- ✓ Completarea de către membrii GL a unor chestionare de evaluare privind situația locală în domeniul riscurilor de mediu/socio-economice și efectele schimbărilor climatice în acord cu metodologia actuală a Convenției Primarilor privind Clima și Energia
- ✓ Definirea viziunii locale pe termen mediu și lung (2030 respectiv 2050) în domeniul dezvoltării energetice durabile și a adaptării la schimbări climatice, conform angajamentelor din cadrul Convenției Primarilor privind Clima și Energia

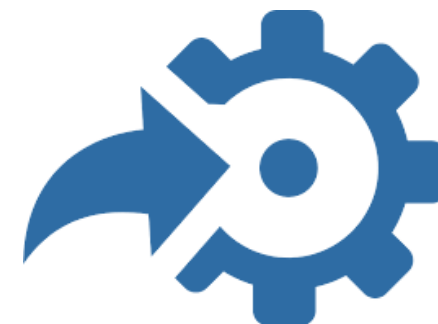

Actori relevanți în procesul de elaborare și implementare a PAEDC/PIEE

- ✓ Primăria prin diverse direcții precum și alte autorități publice locale
- ✓ Societățile de interes public de la nivel local, după caz (operator sistem iluminat public, transport public local, servicii apă-canal, servicii salubritate, spații verzi, etc.)
- ✓ Organizații de la nivel județean și regional
 - ✓ Consiliul Județean
 - ✓ Distribuitorul de energie electrică/gaz metan
 - ✓ Operatori regionali producție energie din surse regenerabile
 - ✓ Agenția pentru Protecția Mediului
 - ✓ Agenția pentru Dezvoltare regională
- ✓ Instituții de învățământ și cercetare
- ✓ ONG-uri și alte organizații implicate în sustenabilitatea energetică, instalații pentru energie din surse regenerabile și/sau adaptarea la schimbările climatice

Ce este un PAEDC/PIEE

- **PAEDC** și **PIEE** sunt documente de planificare locală în domeniul energiei, *ambele necesită aprobarea în consiliul local pentru a intra în implementare*
- **PAEDC** – energie durabilă și climă cu obiective pe termen mediu și lung (10–20 ani)
- **PIEE** – eficiență energetică și regenerabile cu obiective pe termen mediu (3-6 ani)
- **PAEDC** – raportare la 2 ani pe platforma Convenției Primarilor
- **PIEE** – raportări anuale pe website-ul Ministerului Energiei
- *Documente cheie de la nivel local, județean și regional în elaborarea PAEDC și PIEE: SIDU, PMUD, PAAR, Plan calitate aer local/județean, PUG, Strategie smart city (daca exista), Strategia de dezvoltare durabilă județeană, Strategia de Specializare Inteligentă la nivelul regiunii, alte studii și rapoarte relevante pentru nivelul local*

Structura unui PAEDC/PIEE

Planul de Acțiune pentru Energie durabilă și Climă	Programul de Îmbunătățire a Eficienței Energetice pentru localități
Termen, definiții, introducere	
Descrierea nivelului local/legătura PAEDC/PIEE cu celelalte documente strategice existente la nivel local/județean	
Strategie/viziune în domeniul energiei durabile și a adaptării la schimbări climatice	Strategie/viziune în domeniul îmbunătățirii eficienței energetice Detalii servicii publice
Inventar sectorial de consumuri emisii de bază/monitorizare (BEI, MEI) Analiză hazarduri climatice	Evaluări privind managementul energetic și consumul sectorial de energie (ANEXA 1, ANEXA 2)
Scenarii și concluzii: energie durabilă și adaptare la schimbări climatice	Scenarii și concluzii: creșterea nivelului de eficiență energetică
Plan de măsuri în domeniul energiei durabile și adaptării la schimbări climatice + concluzii	Plan de măsuri în domeniul îmbunătățirii eficienței energetice și concluzii, proiecte prioritare (ANEXA 3)
Aprobare în CL și încărcare pe platforma Convenției Primarilor (intranetul CoM)	Aprobare în CL și transmitere către Direcția de Ef. Energetică (Min. Energiei)

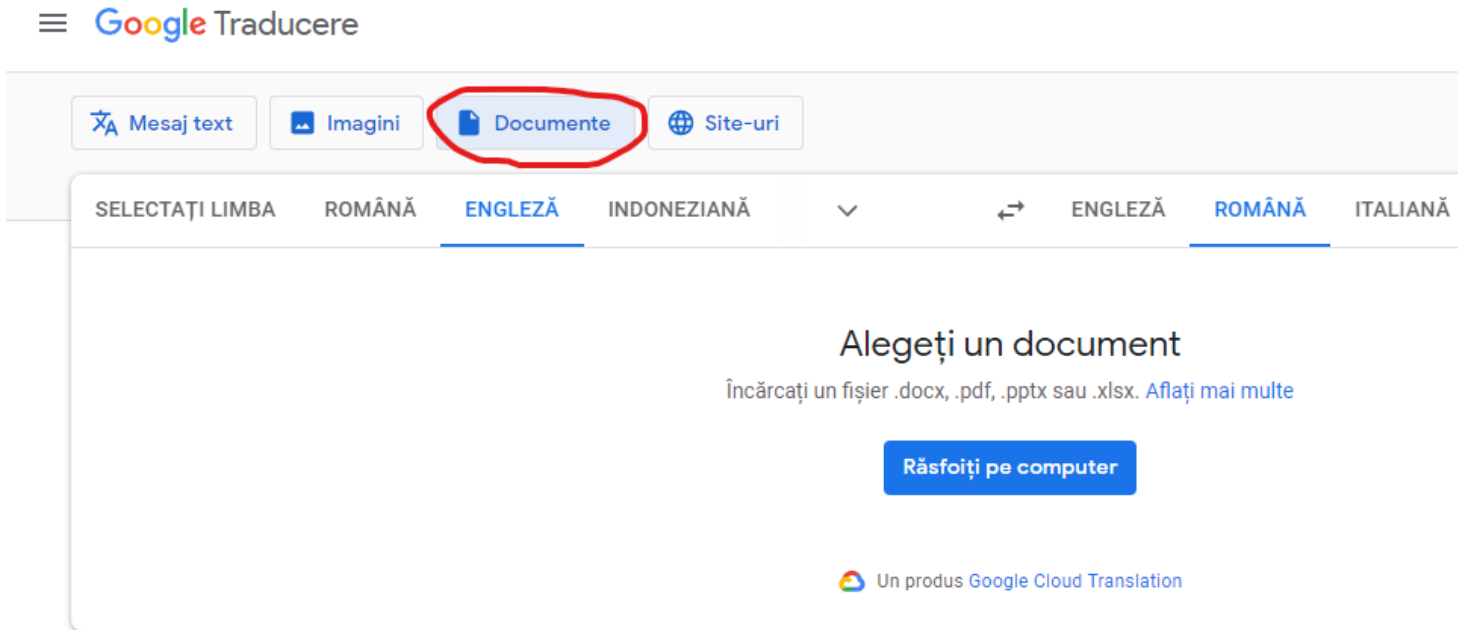

Elaborarea armonizată a PAEDC cu PİEE

- Viziunea la nivel local în domeniul energiei durabile poate fi comună pentru PAEDC și PİEE
- Inventarele de consumuri/emisii din PAEDC pot fi utilizate în cadrul PİEE prin armonizarea sectoarelor de consum
- *Majoritatea propunerilor de măsuri pentru energie durabilă din PAEDC cu interval de implementare pe termen mediu pot fi utilizate în PİEE*
- *Actualizarea anuală a inventarelor de consumuri energetice este utilă atât pentru raportările PAEDC cât și pentru cele aferente PİEE*
- *Monitorizarea implementării măsurilor – se pot utiliza referințe comune*
- *În plus față de elementele din domeniul energiei comune cu PİEE, un PAEDC abordează **problematica adaptării la schimbări climatice**, pentru care sunt necesare analize suplimentare privind riscurile și vulnerabilitățile teritoriului municipalității*

Accesul la resursele de curs

- ALEA încarcă resursele relevante celor 3 sesiuni de training pe site-ul propriu la adresa: alea.ro/training
- Pentru a traduce resursele de curs disponibile doar în limba engleză puteți utiliza funcțiile de traducere documente din Google Translate sau alte softuri de traducere

Vă mulțumim pentru atenție!

Laurențiu Miheț, Florin Andronescu

Agenția Locală a Energiei Alba

E-mail: contact@alea.ro

Website: www.alea.ro

E-mail: contact@alea.ro
Website: www.anergo.alea.ro